

papers d'església

Antoni Mendoza i Miralles

L'organització de l'Eglésia a través del Nou Testament

Antoni Mendoza i Miralles

*Edicions Cristianes
Bíbliques*

Copyright © 2002, Edicions Cristianes Bíbliques. Apartat 10.053 Barcelona-
Catalunya (Espanya)

Correu electrònic: edicions@ecb.ministeris.org

URL: <http://ecbministeris.org>

Composició: AMM. Apartat 2533. 08080 Barcelona-Catalunya (Espanya)

Introducció

“...Com un llum que brilla en un lloc fosc, fins que el dia claregi” (2P 2:19b)

Quan ens aproximem a la Paraula de Déu cal tenir present que aquesta va ser donada al llarg d'uns 1.500 anys, a través de diferents escriptors humans, i en els 66 llibres que la componen. Déu la va anar donant poc a poc, o sigui, que ell va revelar-la progressivament. Amb tot, forma una unitat que no es pot desfer, ja que els seus relats i els seus ensenyaments es troben interrelacionats, i cadascú es fonamenta en allò que va ser revelat abans, i alhora serveix de fonament per allò que seria donat després. També cal tenir present que Déu, en aquesta revelació progressiva de la seva Paraula, va anar ampliant i precisant cada vegada més la revelació de la seva persona, propòsits i voluntat.

Quan fem una lectura cronològica de la Bíblia, o un estudi d'un tema a través d'ella, tenint present l'ordre cronològic en que els textos van ser revelats, experimentem el mateix que quan anem a veure sortir el sol: inicialment tot és fosc, tot seguit una llum difusa ens permet començar a descriure els perfils dels diferents elements que formen el paisatge que ens envolta, i, en la mesura que el sol puja en l'horitzó, les coses es fan cada vegada més clares, fins que podem adonar-nos de tota la realitat que ens envolta clarament. És tota una experiència!, i al llarg del seu desenvolupament molts dubtes i confusions desapareixen.

Els aprenentatges que realitzem els portem a terme de la mateixa manera. Primer aprenem els elements bàsics, genèrics, i en la mesura que els aprenentatges bàsics s'estableixen, anem ampliant el camp de coneixement, fins poder arribar a ser coneixedors de moltes coses i experts en algunes.

El mètode aplicat a l'estudi de l'organització de l'Església

Tenint present aquesta veritat, volem considerar la revelació progressiva que Déu ens ha donat en relació a l'organització de la seva l'Església, especialment en relació a l'Església en la seva expressió local. Ens aproximarem als textos bíblics tenim present en que moment va ser escrits, per gaudir de l'experiència de veure com la llum de Déu ens fa clar allò que entre els que ens diem «cristians» moltes vegades sembla tant fosc, donades les nostres discrepàncies en la seva comprensió i realització. I ho farem amb el desig de revisar les nostres idees prèvies, per confirmar aquelles que es conformen a la Paraula de Déu, i per corregir aquelles altres que no és conformen amb la revelació de Déu, i que poden ser el producte de les nostres preconcepcions o de certes tradicions no bíbliques que hem heretat.

En el seu moment inicial

El nostre estudi el comencem en el dia de la Pentecosta de l'any en que Crist va ascendir als cels. Abans d'aquest moment el mot «església» únicament apareix dos cops als Evangelis, les dues a l'Evangelí segons Mateu. La primera és una referència profètica, ja que és la revelació que fa Jesús d'una realitat que no existia encara en el temps, i que ell havia d'edificar per restar eternament (Mt 16:18). L'altra la trobem dos capítols més tard (Mt 18:17), i parla de com s'ha d'actuar quan es produeix un conflicte entre germans.

No tornem a trobar aquest mot fins arribar al final del capítol 2 dels Fets dels Apòstols, on Lluç, descrivint els primers moments de l'Església en la terra diu: «I el Senyor afegia cada dia a l'església els qui eren salvats».

En aquells primers moments, descrits en els primers capítols del llibre dels Fets dels Apòstols, ja trobem un lligam de relació molt estret entre aquells que estan davant d'aquell grup de germans i la restar dels creients; i això queda reflexat en l'ús reiteratiu de l'expressió «unànimes», i d'altres de sinònimes.

Els Apòstols, els Dotze, com a part del tot dels creients

En el llibre dels Fets, en el temps que va des de l'ascensió del Crist als cels fins el dia de la Pentecosta, es distingeix entre el grup de deixebles de Crist reunits uns anomenats els *Apòstols*. Aquests havien estat escollit directament pel Senyor Jesús al llarg del seu ministeri terrenal, exceptuant a Maties, que va ser escollit per ocupar el lloc de Judes Iscariot, i això en obediència al Psalm 109:8b, com es diu en el capítol 1, versicles 15 a 26. Aquest germans anomenats els Apòstols (Fts 4:33), també se'ls identifica com els Dotze (Fts 6:2). D'aquesta manera trobem la primera

distinció entres aquells s'anomenen els Dotze, i els «deixebles», dels quals aquests Dotze també formaven part.

Quan aquell grup de cristians es presenta davant de la multitud aplegada a Jerusalem el dia de la Pentecosta, és Pere, amb els onze, que es posa dret i els parla (Fts 2:14), iniciant el compliment de l'encàrrec que el Senyor Jesús els va donar abans d'ascendir als cels (Mt 28:18-20; Mc 16:15-16). També és a Pere, i als altres Apòstols (Fts 2:37), que aquells que escolten la predicació de l'Evangelí el dia de la Pentecosta pregunten el que han de fer per rebre el perdó de Déu per haver crucificat el Crist. Són als Apòstols que trobem donant testimoni públic, en representació de la resta dels germans, de la resurrecció del Senyor Jesús (4:33). Com a conseqüència, ells van ser els primers empresonats, i també els primers als quals se'ls va prohibir, per les autoritats religioses jueves, de predicar l'Evangelí (Fts 4:1-22, en relació a Pere i Joan, i 5:17-42, en relació als Dotze).

Els Apòstols són els encarregats de transmetre l'ensenyament doctrinal cristià a la resta del germans, «l'ensenyament dels Apòstols» (2:42), complint d'aquesta manera l'encàrrec que el Senyor Jesús havia donat d'ensenyar als batejats «a guardar totes les coses» que ell havia manat (comp. Mt 28:20a).

És a través dels Apòstols que el Senyor realitzava «molts prodigis i senyals» entre el poble (Fts 2:43; 5:12), en confirmació del missatge que proclamaven (comparar He 2:3b-4); esdeveniment que van esvalotar tota Jerusalem, i van amoïnar seriosament els dirigents jueus.

Els Apòstols són els que assumeixen inicialment les tasques diaconals a favor del germans necessitats d'aquella primera Església. Els germans, voluntàriament, moguts per un amor cristià sincer, al veure la gran necessitat de molts dels que havien cregut l'Evangelí -alguns no tenien que menjar- venien les seves propietats i portaven el que treien per elles als peus del Apòstols.

Els Apòstols ho rebien, i s'encarregaven que fos distribuït entre els germans necessitats (Fts 2:45; 4:35-37).

També Pere, en nom dels Apòstols, és qui -excepcionalment- aplica la primera mesura disciplinària que trobem en la Història de l'Església, mesura que va ser exemplar: és el cas d'Ananies i Safira. És quan Ananies porta als Apòstols part dels diners de la propietat que havia venut, que Pere parla en nom dels Dotze, dictaminant que Ananies ha pecat contra Déu, i el Senyor aplica la sentència d'aquest pecat a través de les paraules de Pere: i aquest cau i mort. I quan la dona d'Ananies, Safira, actua de la mateixa manera com ho havia fet el seu marit, Pere pronuncia la mateixa sentència que Déu havia aplicat al mateix pecat: «els que han sepultat el teu marit són a la porta, i se t'enduran a tu» (Fts 5:1-10).

Viem, doncs, que els Apòstols, el Dotze, són els que prenen la iniciativa entre els germans, i assumeixen importants funcions d'ordre entre ells. Formen part dels germans, però es distingeixen d'ells en les funcions que realitzen sota la autoritat del Senyor: prediquen la Paraula, fan «prodigis i senyals» en confirmació de la Paraula predicada, assumeixen l'ensenyament dels germans i la preservació de la veritat, reben diners dels germans i administren els recursos de l'Església de Jerusalem a favor dels necessitats, i actuen disciplinàriament en el primer cas que és dóna en el Nou Testament.

Però, com hem destacat al principi, ho feien en comunió amb els germans. No anaven els Apòstols per un costat i la resta dels germans per un altre, vivien en «unanimitat». Els germans respectaven els Apòstols i el seu ministeri, i els Apòstols actuaven en comunió i unitat amb la resta del germans. Si calgués sintetitzar això en poques paraules, potser podríem dir: «*Autoritat en unanimitat*», recordant que únicament el Senyor Jesús és el cap de l'Església, i que el seu govern es fa efectiu a través de submissió i obediència de tots els creients a la seva Santa Paraula.

La funció bàsica dels Dotze era ser testimonis de la resurrecció de Jesús (comparar Fts 1:21-26); per aquesta funció el Senyor va establir un número limitat i irrepetible, ja que després vindrien a formar part del fonament de l'Església de Crist (Ef 2:20); el fonament es posa un cop i ja està, i ara el seu ministeri es troba perpetuat en les Escriptures. A més, els testimonis presencials del ministeri i resurrecció del Crist no anaven més enllà dels contemporanis de Jesús. Per tot això, la pretesa «successió apostòlica» no pot trobar cap mena de fonament ni en l'Escriptura ni en la raó, a la llum del que diu la Paraula de Déu.

L'etapa a Jerusalem, abans de l'expansió

Havent considerat els primers moments de l'existència de l'Església a la terra, ara pararem atenció en la manera com Déu va anar estructurant les diferents àrees de responsabilitat dins del si de l'Església. Tot això ho va fer d'una manera natural, donant resposta a les necessitats que es presentaven.

L'aparició dels Set

Seguint la nostra lectura cronològica del Nou Testament, arribem al capítol 6 dels Fets dels Apòstols, on tenim la descripció d'un fet problemàtic que va succeir en l'Església de Jerusalem.

El nombre dels redimits anava augmentant molt ràpid. Feia poc, a la Pentecosta, hi eren unes 120 persones; aquests van ser els «membres fundadors» de l'Església de Jerusalem. Però de seguida van superar els creients les tres mil persones (Fts 2:41). I poc després, un altre grup importat fou afegit pel Senyor a aquells 120 inicials, uns 5.000 homes (4:4), sense contar les dones. De manera que, quan arribem al capítol 6 dels Fets, la membressia de l'Església de Jerusalem podia ser ben bé de 10.000 persones o més.

Els Apòstols, els Dotze, continuaven assumint totes les responsabilitats apuntades en l'apartat anterior, però la feina era tant gran que «humanament» tenien dificultat per arribar a tot. Això va provocar «una murmuració» entre els germans, en concret per part dels hel·lenistes, el grup més necessitat de l'Església de Jerusalem, ja que no residien a Jerusalem: havien quedat allí després de creure. Aquests germans ràpidament van esgotar els recursos que havien portat per aquell viatge. És queixàvem, i no de la millor manera, ja que «murmuraven» contra els germans

hebreus, en lloc de presentar directament als Apòstols la situació: que les seves viudes eren «desateses en el servei de cada dia».

Els Apòstols no van entrar en discussions sobre si això era veritat o no, o si la manera d'expressar-lo era la correcta o no, ni en justificacions personals. Humanament feien tot el que podien i més, però aquesta no era la qüestió. Ells van veure en aquell fet un senyal de Déu, calia delegar responsabilitats, i van entendre que Déu ho havia premès per mostrar una manera millorar de portar a terme la tasca espiritual que els havia encarregat. Calia para orella als germans, però en primer lloc calia parar atenció per saber la voluntat de Déu en relació al desenvolupament de l'organització de l'Església terrenal.

Novament, els Apòstols, prenen la iniciativa, són els que convoquen a la «multitud dels deixebles», i són els qui proposen -no dubtem que en obediència a la voluntat de Déu- el remei per aquella situació. L'alternativa podria haver estat que els Apòstols dediquessin més temps a «servir les taules», la qual cosa els portaria per força a dedicar menys temps al ministeri de la Paraula. Però ja tenien discerniment de quina era la voluntat de Déu, i Déu indicava que no era «correcte» que ells dediquessin més esforços a servir les taules, i menys al ministeri de la Paraula.

Els saben que no és correcte que dediquin més temps a servir les taules, també tenen una proposta segons la voluntat de Déu per fer més eficient la marxa de l'Església: la divisió de funcions. En aquest moment la proposta Apostòlica, en subjecció a la voluntat de Déu, per a la Església és que delegin les funcions «diaconals», això vol dir: la tasca d'administrar els recursos econòmics de l'Església per atendre adientment les necessitats materials dels germans.

La proposta Apòstolica és que «la multitud dels germans» cerquin d'entre ells «set homes de bon testimoni, plens de l'Esperit Sant i de saviesa», per fer-se càrrec d'aquest servei. Els Apòstols donen el perfil, com diríem ara, que han de tenir aquells que

s'escollim. Hi ha un número determinat, set, ni cinc ni vuit, la voluntat de Déu expressada pels Apòstols és «set». En aquest cas no podien ser dones, han de ser homes. I les qualitats espirituals no són «normals», sinó que segueixen els trets de l'excel·lència: el seu testimoni havia de ser «bo», no era suficient que fos «correcte»; havien de ser «plens» de l'Esperit Sant, no era suficient que fossin «espirituals»; i a més havien de ser homes «plens de saviesa», amb maduresa i discerniment humà i espiritual.

Aquestes notes d'excel·lència espiritual exigides a aquells que havien de tenir cura de l'administració de les coses materials en l'Església de Jerusalem, ens haurien de fer reflexionar. Com és que en l'actualitat els nivells d'exigència pel servei cristià en l'Església local no són aquests? Com ens atrevim a rebaixar els estàndars que Déu estableix per servir en la seva Església? Com és que ens permetem rebaixar aquestes nivells d'exigència per a les nostres vides cristianes? Si manquen germans amb aquestes qualificacions per servir en l'Església local, el que cal no és rebaixar les exigències, sinó que el que hem de fer és anar al Crist de la Creu, i a la Creu de Crist amb penediment i confessió, i demanar al «Senyor de la collita que enviï treballadors a la seva collita» (Mt 9:38); cal que ens presentem en «sacrifici vivent, sant i agradable a Déu» (Rm 12:1b), perquè ell obri aquestes qualitats espirituals en les nostres vides, per poder ser servidors útils en la tasca que ens assigni en la seva Església.

La proposta Apòstolica va ser rebuda pels germans com la solució de Déu a la necessitat que tenien, i van coincidir en l'elecció de les persones: «Esteve, home ple fe i d'Esperit Sant, i Felip, i Pròcor, i Nicànor, i Timó, i Pàrmenes, i Nicolau, prosèlit d'Antioquia» (6:5b). Un cop escollits no van quedar establerts per aquella funció, primer els van presentar davant dels Apòstols, i aquests van confirmar l'elecció presa per la «multitud dels deixebles». Els Apòstols, aleshores, van pregar a Déu i imposaren les mans sobre aquells set homes. Hi ha un reconeixement especial per una tasca permanent, no temporal; com ho veien en Felip, que

molts anys després, i portant a terme funcions de «Evangelista», encara és diu que formava part dels «Set» (Fts 21:8). Cal notar que la tasca «diaconal» no va impedir que un dels Set, Esteve fes «prodigis i grans senyals» com els Dotze (6:8).

En aquell moment l'Església de Jerusalem tenia dos cossos de germans reconeguts amb funcions específiques: Els Dotze i els Set. Els Dotze és dedicaven especialment a «la pregària i al ministeri de la paraula» (6:4), i els Set a «servir a les taules», havent estat escollits per «la multitud dels deixebles» i rebent aquesta funció per delegació dels Dotze amb la imposició de les mans (6:6).

La funció d'Evangelista apareix, sense cap altra precisió, amb Felip

En la nostra lectura en el llibre dels Fets dels Apòstols, arribem al capítol 8 sense cap altra novetat en relació al desenvolupament de l'organització de l'Església. Una nova dificultat ha esdevingut a l'Església en Jerusalem: un dels Set, Esteve, en l'inici de la tasca per la qual ha rebut la imposició de les mans, troba oposició al seu testimoni de l'Evangeli per part dels membres d'algunes sinagogues hel·lenistes de Jerusalem, fins al punt que aconseguen que sigui acusat de blasfemar i sigui sentenciat a morir (6:9-7:60). Quin temps més curt de ministeri, dirien nosaltres, per un servidor tan excel·lent! Els pensaments i camins del Senyor són diferents als nostres, i la seva manera de valorar el servei cristià massa sovint no és coincident amb la nostra.

Després de la seva mort esclata una gran persecució contra l'Església de Jerusalem, la qual cosa els obliga als germans a dispersar-se per Judea i Samaria, llevat dels Apòstols (8:1). Déu la permet aquesta dificultat per «obligar» als seus a complir el manament de ser testimonis de Jesús més enllà de Jerusalem (Fts 1:8). Entre aquells que han marxat de Jerusalem està Felip, un altre dels Set. Però no sembla que estigui escapant, està dedicat

a una nova tasca: predicar l'Evangelí en nous llocs, batejant els que creuen i aplegant els batejats. L'Esperit Sant el dirigia en la seva tasca, i mantenia la comunió amb l'Església de Jerusalem de la que havia sortit (Fets 8).

El capítol 8 acaba dient que Felip va arribar, en el seu viatge evangelístic, fins a Cesarea. Temps més tard, en el capítol 21, trobem que Pau visita Cesarea, i para a casa de Felip, el dels Set, que ara també és identificat com «Evangelista». Amb aquest mot l'Escriptura identifica la tasca que Felip va dur a terme un cop va sortir de Jerusalem. Se'l continua identificant com part dels Set, però ara està fent la tasca d'Evangelista, que queda definida per les següents tasques: extensió de l'Evangelí, batejar els que creuen, i aplegar els batejats.

Pau, en la carta als Efesis, també parla del Evangelistes com a part d'aquells dons que el Senyor a donat pel «perfeccionament dels sants per a l'obra del ministeri, per a l'edificació dels cos de Crist» (Ef 4:11-12). I quan escriu a Timoteu, identifica el ministeri d'aquest amb aquest mot: «fes obra d'Evangelista» (2Tm 4:5).

Tornem al capítol 8 dels Fets dels Apòstols. En aquells moments, l'Església de Jerusalem té com obrers reconeguts els Dotze, dedicats a la pregària i al ministeri de la Paraula; els Set, dedicats a «servir les taules»; i un dels Set que, més enllà de Jerusalem, l'Esperit Sant el guia per estendre l'Evangelí, batejar als que creuen i aplegar els batejats. Sembla que els Apòstols van delegar algunes de les funcions que havien assumit fins aquell moment, a part de la seva tasca exclusiva com a testimonis de la resurrecció dels Crist (Fts 1:22): han delegat la tasca diaconal en Jerusalem en els Set, i estan compartint les tasques d'Evangelistes amb Felip.

La primera menció del «Ancians»

Arribem en la nostra lectura al final del capítol 11 dels Fets, i llegim: «I això ho van fer, enviant-la als ancians per mitjà de

Bernabé i Saule» (11:30). Això ens sorprèn, ja que no sabíem que a Jerusalem hi havien «ancians». Aquest mot no fa referència a l'edat, no parla de gent gran; parla d'uns germans que havien de rebre l'ajut que l'Església d'Antioquia enviava per auxiliar als necessitats de Judea a Jerusalem. Parla d'unes persones que representaven a l'Església, i que havien de rebre l'ajut en nom de tots els germans. I això ens indica que en aquell moment hi havien com a obrers reconeguts a Jerusalem els Dotze, els Set i els Ancians.

En l'Epístola de Jaume, que alguns daten a l'any 45 d. C., l'època en que esdevenen aquests fets, també es parla d'ancians. Finalitzant la seva epístola, Jaume descriu que cal fer quan hi hagi un germà malalt entre els creients. Els diu que cridin «els ancians de l'església», perquè preguin per el malalt i l'ungeixin amb oli. Parla d'un grup de germans concret, identificables, que poden actuar en favor d'aquell que es troba malalt. I cal destacar que sempre es parla d'un nombre plural de persones.

Tot això ens indica que a Jerusalem es van reconèixer «ancians», i que aquests van començar a realitzen funcions que abans únicament realitzaven els Apòstols. No se'ns diu com ni quan es va establir, i no era una còpia dels que els jueus tenien en les seves sinagogues, ja que des del principi l'organització de l'Església va ser diferent de la de les sinagogues. Però, ¿quins eren els «Ancians» de l'església de Jerusalem? Una mica després de la primera referència als «Ancians», en el capítol 12 i versicle 17 dels Fets, Pere diu: «Feu-ho saber a Jaume i als germans». Aquest Jaume no era l'Apòstol, ja que Herodes l'havia fet matar feia poc (12:1-2), era el mig germà de Jesús. Quan Pere surt de la presó demana als germans que eren aplegats a casa de Maria, la mare de Joan Marc, que ho facin saber a «Jaume i als germans». La referència sembla que és a un grup de germans que juntament amb Jaume tenien cura especial de l'Església, i que s'encarregarien de comunicar-ho a la resta dels creients de Jerusalem. Eren ells els

«Ancians» a Jerusalem? Quins eren aquests «germans» associats amb Jaume?

En l'epístola als Gàlates, Pau parla d'uns germans que a Jerusalem semblaven ser alguna cosa, que eren els notables entre els germans, que eren tinguts com a columnes allí (Gà 2:6-10), i se'ns dona els seus noms: Jaume, Quefes i Joan. Més endavant, quan considerem la convocació de l'assemblea de Jerusalem, del capítol 15 dels Fets, veurem això amb més detall. De moment semblaria que les informacions que tenim indicarien que els Dotze havien delegat les funcions «pastorals» a Jerusalem, evidentment sota indicació del Senyor i amb la unanimitats dels germans, en uns homes que identificaven com els «Ancians», i que podrien ser Jaume, el mig germà del Senyor; Quefes, l'Apòstol, i Joan, l'Apòstol.

Més enllà de Jerusalem, l'expansió

La primera Església fora de Jerusalem, de la que tenim una informació precisa, és la d'Antioquia de Síria. Aquesta la van començar un grup de germans que havien fugit de Jerusalem, com a conseqüència de la persecució que es va portar a terme després de la mort d'Esteve. Mantenien relacions amb l'Església de la que van sortir, i l'Església de Jerusalem els va enviar a Bernabé per ajudar-los i rebre una informació més precisa de com anaven les coses allí. Bernabé va fer una escapada a Tars, i allí va recollir a Pau, perquè fos el seu col·laborador en la tasca d'establir sòlidament l'Església en Antioquia (Fts 11:19-26).

A Antioquia de Síria (Fts 13:1-3)

En el capítol 13 dels Fets, en el primers tres versicles, se'ns descriu l'organització de l'Església a Antioquia. El text bíblic identifica a aquells que portaven la direcció espiritual d'aquella Església local com a «profetes i mestres». Es mencionen a cinc homes per nom: Bernabé, Simeó, Lluci, Manaèn i Saule. Aquests tenien la responsabilitat del ministeri de la Paraula entre els germans allí, ja que «profetes i mestres» fa referència a això. La seva funció era servir al Senyor, tenint cura de les necessitats espirituals de l'Església.

A aquests cinc homes, «profetes i mestres», són als que l'Esperit Sant els ordenada que separin d'entre ells a dos, en concret a Bernabé i Saule, per una tasca que havia de fer l'Esperit Sant més enllà d'Antioquia. Semblaria, pel que hem vist fins aquí, que aquesta tasca seria com la que feia Felip, o sigui, d'Evangelistes.

El procediment que observem és el següent: l'Esperit els ordena

separar d'entre ells a Bernabé i Saule, tot seguit ells dejunen i preguen, i finalment els imposen les mans i els acomiaden. Aquesta manera d'actuar és molt semblant al que van fer els Dotze per establir els Set al ministeri de servir les taules, però també té alguns elements diferenciadors. Considerem-los.

Elements semblants són: (1) són escollits per nom, mentre servien al Senyor; (2) un cop identificats, els dirigents de l'Església preguen per ells al Senyor; i (3) finalment se'ls imposen les mans.

Elements diferents són: (1) la proposta ve directament de l'Esperit Sant, no és una proposta dels dirigents; (2) l'elecció la realitza directament l'Esperit Sant, sense la intervenció de «la multitud dels deixebles»; (3) després de la imposició de les mans són acomiadats, i no queden a la seva església per una tasca local.

Cal destacar que en cap moment es fa referència a la resta dels germans que formaven l'església a Antioquia. No van ser informats? No van aprovar l'acció? Van actuar els seus «profetes i mestres» independentment d'ells? Això no sembla lògic, després de considerar la manera en que els Dotze i la resta dels germans van actuar en els primer anys de l'Església. A més, si tenim present que quan van tornar a Antioquia després del seu primer viatge missioner, el primer que van fer fou «reunir l'església» i «contar tot el que Déu havia fet amb ells» (Fts 14:26-28); sembla que l'actuació dels «profetes i mestres» d'Antioquia es va fer com hem vist sempre fins aquí: en comunió amb la resta dels germans, com Església local.

La manera en que es presenten els fets, sembla voler emfasitzar l'acció de l'Esperit Sant en l'elecció d'obres, ja que no va quedar suficientment destacada en l'elecció dels Set, ni se'ns havia dit res en relació a la sortida d'Evangelistes a l'obra, com en el cas de Felip. També semblaria que es vol destacar la dependència especial que els Evangelistes han de tenir de l'Esperit Sant en

totes les decisions relacionades amb els llocs on han de treballar. No és l'Església la que fa anar a un Evangelista a un lloc i no a un altre, és l'Esperit Sant qui ha d'indicar directament a aquests on han d'anar. Encara que aquests obrers tenen la responsabilitat d'informar de la tasca feta als germans que els van encomanar.

Fins aquí, hem vist que hi havien tres grups d'obres reconeguts en aquells moments en l'Església, a més dels Apòstols: els Set, amb tasques diaconals; els Ancians o «profetes i mestres», amb tasques pastorals; i els Evangelistes, amb tasques d'extensió i consolidació de l'Església local. Fins ara hem vist que tant el ministeri dels Set com els dels Evangelistes eren reconeguts públicament per la imposició de les mans d'aquells que eren els guies espirituals de l'Església local de la que aquells formaven part.

A Lистра, Iconi i Antioquia (Fts 14:21-23)

La consideració del primer viatge missioner de Pau i Bernabé ens permet veure com s'anava estenent l'Evangelí i com s'establien les noves esglésies locals. Per la predicació de l'Evangelí, l'Esperit Sant portava al penediment i la fe salvadora a moltes persones, i aquestes, en compliment de la gran comissió que el Senyor va donar als seus, eren batejades i discipulades, com llegim: «Després... d'haver fet nombrosos deixebles». Ell deixaven «deixebles», que vol dir més que convertits, vol dir persones que un cop salvades vivien d'acord la voluntat i els ensenyament del seu Mestre, el Crist.

Però també veiem que Pau i Bernabé estaven preocupats per deixar aquells grups de deixebles «organitzats», amb un ordre espiritual que els permetés ser atesos i dirigits en la seva vida eclesial. El nostre text ens diu que Pau i Bernabé van tornar més tard a visitar els germans, i que en aquesta segona visita es van dedicar a afermar l'ànima dels deixebles i a designar Ancians a cada església.

No sembla que quedi del tot clar com es van establir els Ancians en aquesta lectura. Robertson diu que el mot «designar» originalment feia referència a votar amb la mà aixecada, i que més tard va indicar designar amb l'aprovació d'una assemblea que escull (1Co 8:19). Flavi Josep va fer servir el mot per parlar d'una designació sense cap referència a elecció. I Trenchard diu que volia dir «senyalar per la mà», i que dins d'una companyia de ciutadans lliures d'una ciutat grega podia significar «votar»; però també diu que es feia servir en relació a la designació de persones subordinades per la voluntat d'un dels seus superiors.

Aquestes consideracions ens mostren un fet que ja ens hem trobat, que la iniciativa humana venia de Pau i Bernabé, com a Jerusalem va venir dels Apòstols i a Antioquia dels profetes i mestres. Però el llibre dels Fets també ens indica que aquells que portaven la direcció espiritual de les esglésies no actuaven per lliure, el principi era actuar en comunió amb els germans, sentint una mateixa cosa, parlant una mateixa paraula. Això ens portaria a considerar que la designació de Pau i Bernabé va ser sota la guia de l'Esperit Sant i en comunió amb l'església local, i que els ancians van ser aprovats per la resta dels germans unànimement. És una manera de fer que no la podem catalogar d'acord als paràmetres humans dels mètodes de presa de decisions, ja que l'Església de Déu funciona segons principis espirituals, sota el govern del seu únic Senyor, el Crist.

Un cop van ser designats, es va seguir el mateix procediment que s'havia fet servir a Jerusalem i Antioquia: van pregar de juntes, i els van imposar les mans, que aquí s'identifica amb l'expressió «els van encomanar al Senyor».

Aquest procediment es va repetir en cada una de les esglésies, a Listra, a Iconi i a Antioquia de Pisídia. No era un consell d'ancians per a totes elles, es van establir «ancians» en cada una de les esglésies independentment: es van establir ancians a Listra, es van establir ancians a Iconi i es van establir ancians a Antioquia.

Uns de diferents a cada ciutat, i, pel que sembla, membres de la mateixa església on havien de ministrar.

Un altre fet important és que es parla de pluralitat d'ancians, no sabem el número exacte d'ancians que hi havia en cada església, però el text ens diu que va ser més d'un. Això és el mateix que hem vist fins ara; i encara que això no ens permet afirmar que calia que fos més d'un, sí ens permet afirmar que era un càrrec que podia exercir més d'una persona a cada església local.

L'Assemblea de Jerusalem (Fts 15)

El capítol 15 dels Fets dels Apòstols, és un capítol amb moltes lliçons sobre la vida de relació entre les esglésies. Nosaltres ens limitarem a considerar els aspectes que descriuen la manera en que estava organitzada l'església local a Jerusalem.

Els Apòstols i Ancians de Jerusalem (v. 2)

Aquest versicle ens presenta als ancians, juntament amb els apòstols, com aquells que tenien la responsabilitat espiritual a l'església de Jerusalem. Quan els germans d'Antioquia decideixen que cal tractar amb els germans a Jerusalem la discrepància doctrinal que presentaven uns que venien d'allí, tenien clar amb qui havien de tractar l'assumpte: amb els Apòstols i els Ancians de l'Església local de Jerusalem. Els Apòstols tenien un ministeri a favor de tota l'Església, i els Ancians eren els responsables del bé espiritual de l'Església local a Jerusalem, i això va ser reconegut pels germans que eren a Antioquia, com s'evidencia en la manera d'actuar en relació a aquest assumpte.

Aquells que estaven pertorbant la pau a Antioquia venien de Judea, i donat que es van adreçar directament a l'església a Jerusalem, semblaria que venien d'aquesta Església local en concret, o de una de les obres noves sota la responsabilitat d'aquesta Església local. Un procediment que cal tenir el compte per mantenir la unitat espiritual i doctrinal entre les esglésies.

Rebutts per l'església, els apòstols i els ancians (v. 4)

El nostre text ens parla d'un acte especial en que els creients com un tot, i els apòstols i els ancians com aquells que portaven la direcció espiritual de l'Església, van rebre els germans comissionats per l'església d'Antioquia. En la primera reunió

general alguns es van aixecar per dir que calia que els gentils fossin circumcidats i guardessin la Llei de Moisès, fet que evidència que aquells que formaven part de l'església de Jerusalem tenien llibertat per a expressar-se públicament alhora de tractar els assumptes de l'Església local. Això confirma que la manera d'actuar dels dirigents a Jerusalem era en comunió amb tot el cos de creients; i que això no era un fet excepcional, formava part d'una dinàmica d'actuació conjunta, amb l'objectiu de mantenir la unanimitat entre els germans en la vida de l'església, fet que testificava de la seva unanimitat amb el Senyor.

Es van reunir els «apòstols i els ancians»

Sembla que la primera reunió que van tenir els germans que venien d'Antioquia amb l'església de Jerusalem com un tot tenia com a objectiu informar de l'obra que el Senyor està fent a Antioquia, especialment entre els gentils. Donat que uns germans de l'assemblea de Jerusalem presenten l'assumpte que els germans d'Antioquia havien vingut a aclarir, la reunió general conclou, i els Apòstols i els ancians s'apleguen en privat per tractar en detall la qüestió amb els representants d'Antioquia, abans de ser tractada en una reunió especial de tota l'Església.

La pauta que se'ns presenta és que primer cal tractar els assumptes amb els dirigents espirituals de l'Església local, abans de presentar-los a l'assemblea com un tot. Els Fets dels Apòstols ens diu que es van reunir per examinar l'assumpte en detall, però no ens diu res del que va succeir en aquella reunió, únicament coneixem les conclusions.

Tot això ens indica que el procediment normal per tractar qualsevol assumpte té dues passes: a) ser examinat per aquells germans que porten la direcció espiritual de l'Església, en l'actualitat els ancians; b) un cop examinat l'assumpte pels ancians, el fet passa a ser considerat, si cal, a nivell de l'Església com un tot reunida especialment amb aquest propòsit.

La presidència i proposta de conclusió de Jaume (vv. 13, 19)

Aquella reunió especial de l'Església de Jerusalem, per tractar la qüestió de si calia que els gentils convertits es circumcidessin i guardessin la Llei de Moisès, no es descriu en detall, únicament se'ns dona aquells fets que ens cal conèixer.

Sembla que Jaume porta la presidència d'aquesta reunió, en representació dels Apòstols i els Ancians, la qual cosa sembla identificar-lo com un d'ells. La seva presidència manté l'ordre i l'espiritualitat de la reunió, encara que el debat és llarg i amb força participació dels germans. Es destaquen les aportacions de Pere, per l'Església de Jerusalem, i de Bernabé i Pau, per part dels germans que venien d'Antioquia. Jaume també proposa a l'assemblea una resolució, a la llum de les aportacions rebudes i del que diu la Paraula de Déu, la qual reconeixen com l'autoritat final.

Una proposta dels «apòstols i ancians», amb el suport de tota l'Església local (vv. 22...)

La proposta de Jaume a l'assemblea és va concretar en l'elecció de Judes i Siles com a representants de l'església a Jerusalem, i la redacció d'una carta, el contingut de la qual la trobem al text bíblic. En l'aprovació hi ha un ordre, en primer terme hi ha l'aprovació dels Apòstols i els ancians, i tot seguit l'aprovació de tota l'Església. Els dirigents espirituals no actuen separatament de la resta de l'Església local, ni aquesta actua independentment d'aquells que porten la seva direcció espiritual.

Encara que el tema va portar «molta discussió», finalment la resolució es pren amb l'aprovació de tots. Les causes d'aquest èxit espiritual està en el fet que estaven cercant el que deia la Paraula de Déu i el que era d'acord a la voluntat de l'Esperit Sant. L'ordre va ser: «Ha plagut a l'Esperit Sant i a nosaltres...» (Fts 15:28).

«Judes anomenat Barsabàs i Siles», ancians?

Els escollits per representar a l'Església de Jerusalem són dos dels seus «dirigents», doncs qui millor que aquest per representar a tots els germans. Els germans d'Antioquia també van fer igual, van escollir a Bernabé i Pau, dos dels seus dirigents, per formar part del seu grup de representants.

El mot que aquí es tradueix «dirigents», és el mateix que trobem a Hebreus 13:7, 17 i 24, que algunes versions tradueixen «pastors». El mot grec vol dir dirigir, conduir, tenir autoritat, i és diferent d'un altre que apareixerà a les pastorals, i que de vegades es tradueix igual. Semblaria que entre els ancians de Jerusalem en aquell moment estaven Jaume, Judes i Siles, entre altres.

Cal destacar que en tot aquest procés no hi ha cap referència als Set com a tals, i això no ens hauria de cridar l'atenció, donat que les qüestions que feien referència a la direcció espiritual de l'església no entraven dintre de l'àrea de ministeri dels Sets. Això no és així en la majoria d'esglésies actuals, on els diaquens porten a terme funcions de direcció espiritual, especialment a través dels anomenats «consells de pastors i diaquens», «consell» que no trobem en cap lloc del Nou Testament.

Conclusió

Després del que hem considerat, ens adonem que la direcció espiritual a Jerusalem estava a càrrec dels Apòstols i els Ancians. Aquests presidien les reunions, presentaven propostes de resolució a l'assemblea i representaven a l'Església davant les altres Esglésies. No actuaven sense cercar el suport de tota l'Església local, i tots reconeixien la primacia de l'Esperit Sant i de la Paraula de Déu.

Quan calia tractar un assumpte, en primer lloc era presentat als Apòstols i Ancians, per ser examinat per ells, i posteriorment era portat a la consideració de tots els membres de l'Església local,

si era necessari. En aquestes reunions tots els germans podien prendre la paraula, però el patró de mesura era la Paraula de Déu; es cercava la direcció de l'Esperit Sant, i la unanimitat de tots, com a expressió de la subjecció de tots i cadascú al Senyor.

En el «camp missioner»

Considerarem sota aquest apartat a aquelles Esglésies formades bàsicament per gentils, més enllà de la terra d'Israel.

Tessalònica

Únicament destacarem dues seccions de la primera carta, ja que no hi ha cap referència directa més sobre el tema que estem estudiant.

La primera la trobem a 1 de Tessalonissencs 3: 2 i 6, on Pau parla de Timoteu. L'apòstol li dóna un títol general, «servent de Déu», i un de particular, per identificar en que està servint a Déu, «col·laborador nostre». Vol dir que feia la mateixa tasca que Pau: predicació de l'Evangeli, bateig del salvats, establiment d'Esglésies, organització de les esglésies establertes; així com l'ajut puntual a les esglésies organitzades. Això es diria, en terminologia del Nou Testament, fer la tasca de «evangelista», com el que va ver Felip quan va sortir de Jerusalem, encara que segons la terminologia que es fa servir actualment diríem segurament «missioner».

La segona la trobem a 1 de Tessalonissencs 5:12 i 13, on Pau parla en relació a la tasca en l'església local. Encara que no fa servir el mot «ancià» ni cap altre de semblant, el descriu per tres funcions: «s'esforcen treballant entre vosaltres», «us dirigeixen en el Senyor», i «us amonesten».

La primera funció, *treballar esforçadament*, és característica del servei al Senyor (Fts 20:35; Rm 16:6; 1Co 16:16; 1Ts 5:17; Ap 2:3). Aquí la precisió és que parla d'uns germans que fan aquest treball esforçat a l'Església local.

La segona funció és «*us dirigeixen en el Senyor*». Aquest mot

el tractarem més endavant, en la referència a l'epístola a Timoteu. Parla, entre altres coses, de dirigir i presidir, d'aquells als que tots han de mirar, ja que en el Senyor estan davant de l'església local per establir la direcció en la que aquesta ha de caminar sota la direcció del Senyor.

La tercera funció és «*us amonesten*». Aquest mot parla de repremsió, advertiment i exhortació. És una funció a realitzar per cada creient a favor de l'altre (Rm 15:14; Col 3:16; 1Ts 5:14; 2Ts 3:15), però que també té un significat particular que parla d'allò que han de fer aquells que han de tenir cura de les necessitats espirituals de l'Església (Fts 20:31; 1Co 4:14; Col 1:28; 1 Ts 5:12).

A Cencrees

Cencrees era una població a prop de Corinti, era un dels seus ports. Allí s'havia aixecat una església local, l'existència de la qual únicament coneixem per la referència que Pau fa de Febe a la seva carta als Romans, aquesta germana que era reconeguda en aquella església com a «serventa», que vol dir «diaconessa» (Rm 16:1-2). Més endavant, quan comentem la primera epístola a Timoteu, parlarem més sobre les «diaconesses».

Com a tal, la tasca de Febe queda definida amb l'expressió «ha assistit a molts». Aquesta és una expressió que no es fa servir en cap altre lloc del Nou Testament, i que Robertson tradueix com a «ajudadora» i «auxiliadora». Com Pau demana als germans de Roma que l'assisteixen en tot el que necessiti, en correspondència a la seva tasca a Cencrees, ens adonem que no fa referència a cap tasca de direcció espiritual, sinó a la mateixa que van portar a terme els Set a Jerusalem, tenir cura de les necessitats materials dels germans a l'Església local.

A Efes (Fts 20:17, 28)

A la ciutat d'Efes, a l'Àsia Menor, hi havia una Església establerta i amb ancians reconeguts, als quals Pau va fer cridar

quan era a Milet per acomiadar-se d'ells. Aquest text és força aclaridor en relació a l'ús dels termes «ancià», «pastor» i «supervisor».

Pau fa venir a unes persones concretes, identificables i reconegudes per tots els germans de l'Església local que hi havia a Efes. Els anomena «ancians», com aquells que havien a l'Església de Jerusalem, i els que van ser establerts a les ciutats d'Iconi, Listra i Antioquia de Psídia. Però també diu que l'Esperit Sant els ha posat com a «supervisors», i a més que la seva tasca inclou «pasturar l'església de Déu» (Fts 20:28). Aquest ús dels tres mots en relació a les mateixes persones ens porta, necessàriament, a concloure que «ancià», «supervisor» i «pastor» són tres mots que s'apliquen a un mateix ofici espiritual. Per això hem de afirmar que no podem trobar recolzament bíblic per parlar d'ancians i de supervisors o pastors com a funcions diferents que realitzen diferents persones.

Els posa l'Esperit Sant, no ells mateixos ni l'església, encara que aquesta els aprova i ordena, reconeixent l'acció de Déu. I la seva funció es pasturar l'església de Déu, no una propietat personal, i això no amb les seves capacitats naturals, ja que no deixen de ser ovelles com tots els altres creients.

També hem de notar que fins aquí totes les mencions que hem trobat en relació a aquests germans són en plural, fent referència a més d'una persona que porta a terme aquest ministeri reconegut dins d'una mateixa església local.

A l'epístola als Efesis (4:11-15)

Aquesta epístola va ser escrita després dels fets que enregistra el llibre dels Fets dels Apòstols.

Al capítol 4, i als versicles que van de l'11 al 15, es parla de la provisió de Déu per portar els redimits cap a la maduresa espiritual mentre són en aquest món. Aquesta provisió inclou quatre grups

de dons, distingits amb l'expressió «d'altres»: apòstols; profetes; evangelistes; i pastors i mestres. Considerem-los amb un cert detall.

Els «**Apòstols**», és el primer grup al que es fa referència. Al Nou Testament trobem aplicat aquest mot a un grup limitat de persones, conegudes com els «Dotze», a Pau, i a certs germans enviats per les esglésies en una tasca missionera; i genèricament, per parlar de tots aquells que eren enviats a fer una tasca especial. En aquesta mateixa epístola, que és el primer context en que cal considerar el mot, el nom s'ho aplica Pau a ell mateix (1:1), i s'aplica a un grup concret que van constituir el «fonament» de l'Església, sobre el qual som edificats els creients. En la resta del Nou Testament les referències es divideixen d'aquesta manera:

- a) als Evangelis sempre es fa referència als Dotze.
- b) als Fets sempre es fa referència als Dotze, menys a 14:14 que s'aplica a Pau i Bernabé.
- c) a les Epístoles sempre als Dotze i a Pau, menys una vegada a Pau i Bernabé (1Co 9:5-6), altra amb un significat genèric d'enviat (2Co 8:23), i una altra al Senyor Jesús (He 3:1).
- d) a l'Apocalipsi, sempre en relació als Dotze (18:20; 21:14).

Els Apòstols, dels que parla Pau a Efezés, són aquells que el Senyor va establir com al «fonament» de la seva Església. Són aquells que van establir la veritat cristiana: «la doctrina dels Apòstols», als quals va ser afegit l'Apòstol Pau. Cal notar que els Dotze són al fonament de la Nova Jerusalem, la qual cosa estableix un límit numèric.

Els **Profetes**, fa referència a un grup determinat, aquells als quals l'Esperit Sant, juntament amb els Apòstols, va escollir per fer conèixer el misteri de l'Església i fer-ho conèixer al poble de Déu.

Apòstols i Profetes són identificats junts diverses vegades a

les Escripures (Ef 2:20; 3:5; Ap 18:20; 1Co 12:28), i a Efesis 2.20 és diu que són el «fonament» sobre el qual som edificats els creients. Un fonament no es pot renovar, es posa una vegada i roman mentre existeix l'edifici, i l'edifici de l'Església de Crist ha de romandre per sempre (Mt 16:18). Ells ha quedat establerts com a «fonament» en les pàgines del Nou Testament, i d'aquesta manera, encara que els homes ja no són entre nosaltres, el seu ministeri ha quedat preservat en les pàgines del Llibre Sant. Crist està edificant la seva Església, perquè va pagar el preu de la seva existència a la Creu del Calvari (Fts 20:28; Ef 5:25b), ha esdevingut la «pedra angular», i ha establert el fonament dels «Apòstols i Profetes». Actualment cap home pot pretendre aquest do, a la manera dels «Apòstols i Profetes» del fonament. Les aplicacions del termes són avui més genèriques: ningú pot pretendre'ls a la manera d'Efesis 4:11.

Els **Evangelistes**, són un grup que va començar històricament amb Felip, d'ell se'ns diu que era «Evangelista» (Fts 21:8). A Timoteu, Pau li diu que faci «obra d'Evangelista» (2Tm 4:5). Aquestes tres mencions, la d'Efesis, la de Fets i la de 2 Timoteu, són les úniques vegades que apareix aquest mot al Nou Testament. La consideració de la tasca que feia Felip i Timoteu, ens indica que aquesta incloïa: predicació de l'Evangelí, bateig dels salvats, adoctrinament d'aquests, establiment dels batejats com a Església local, establiment d'Ancians i Diaquens, i ajuda espiritual i doctrinal a les esglésies constituïdes. Aquest és un do que encara dona l'Esperit Sant a la manera d'Efesis 4:11, i que cal per l'extensió de l'obra i el seu manteniment. Avui dia podria quedar recollir en la tasca que porten a terme els que alguns anomenen «missioners» o «evangelistes-missioners», encara que no per tots aquells se són anomenats d'aquesta manera.

L'últim grup està format pels «**Pastors i Mestres**». Alguns bons germans creuen que fa referència a dos ministeris diferents, uns altres, que a un de sol. Cal recordar que entre els requisits per ser establert com a ancià cal ser «apte per ensenyar» (1Tm 3:2), que

alguns ancians s'enforcaven en l'ensenyament (1Tm 5:17), i que aquells que tenien la cura espiritual de l'església a Antioquia són anomenats «profetes i mestres» (Fts 13:1). Qui escriu aquestes línies no troba cap inconvenient per reconèixer aquí a aquells Pastors que tenen una dedicació especial a l'ensenyament de la Paraula de Déu. Aquest és un ministeri bàsicament local, per atendre i proveir a l'Església d'allò que necessita per madurar i romandre en el Senyor.

Cal notar, un cop més, que en relació a la cura espiritual dels creients els Diaquens no són mencionats, ni cap grup anomenat «Consell de Pastors i Diaquens».

A l'epístola als Colossencs (1:7; 4:12)

És parla de dues persones, Epafràs i Arquip, com a aquells que treballaven en benefici espiritual dels germans a l'Església de Colosses.

Epafràs es considerat per Pau com un «company de servei» seu estimat, el mateix que diu de Tíquic (4:7). Però també el presenta als germans com un «fidel ministre de Crist» a favor d'ells. Part del ministeri de Epafràs era a favor de l'Església a Colosses, els havia servit i els seguia servint amb fidelitat, i Pau no podia deixar de recordar-lis aquest fet. Semblaria que aquest germà havia estat treballant en la constitució d'aquella Església com evangelista- missioner, amb una tasca especial d'ensenyament. Aquest germà era de Colosses, segons diu 4:12. Això vol dir que o bé havia treballat allí per establir una Església en la seva ciutat, o que era un dels pastors a Colosses, d'on havia sortit a tasques missioneres amb Pau (Flm 1:23).

Arqip és un altra germà que sabem que treballava a Colosses. El seu nom el trobem a 4:17 i a Filemó 1:2. A Filemó es diu que l'Església s'aplegava a casa seva, i que Pau el considerava company de lluita; i pel que diu a Colossencs semblaria que era

reconegut com a pastor en aquella Església, encara que en aquell temps li calia més dedicació.

A l'epístola als Filipencs (1:1)

L'obra a Filipis va començar cap a l'any 50, d'això ja feia 11 anys quan Pau va escriure aquesta carta. El testimoni en aquella ciutat s'havia mantingut, i, és més, aquests germans havien participat amb Pau en el seu ministeri.

La capçalera de la carta ens presenta l'organització eclesial que hi havia en aquesta Església. En primer lloc fa una primera menció «a tots els sants en Crist-Jesús que són a Filipis». Els receptors generals d'aquestes paraules són tots aquells que han estat fets beneficiaris de l'obra de la Creu, pel penediment dels seus pecats i la seva fe en Jesu-Crist com a únic i totsuficient salvador. Però l'èmfasi no és únicament en el fet de ser salvats, si no que un cop salvats ara viuen una vida de santedat. Aquell grup de persones era un grup de «sants», era un grup d'homes i dones que estaven dedicats al servei del Senyor que els havia salvat.

Però, un cop adreçat als creients, a l'Església de Filipis com un tot, fa una distinció entre aquests «tots», i es refereix als «supervisors» i als «diaquens». Ells formen part d'aquest «tots», ja que la partícula que els uneix és un «amb», que dóna idea de coigualtat dintre de la distinció. És el primer cop que trobem identificats en una església local aquests dos ministeris reconeguts. El fet que no és diguin els noms propis, vol dir que els germans sabien bé qui eren, i els reconeixien amb aquesta funció i responsabilitat entre ells, igual que l'apòstol.

La funció de supervisió, que ens ha estat presentada en relació a l'Església a Efes amb associació a la funció pastoral i presbiteral, fa referència a la responsabilitat reconeguda de tenir cura de les necessitats espirituals de l'església local.

La funció diaconal, ens ha estat presentada en la persona de

Febe en Romans 16:1, com aquella de tenir cura de les necessitats materials dels germans dins de l'església local, i en això la veiem vinculada amb la tasca que els Set van realitzar a l'Església de Jerusalem (Fts 6).

Això ens presenta a l'església com un tot, i en associació amb aquest tot es distingeixen i reconeixen a uns que tenen cura de les necessitats espirituals dels germans i altres que ho tenen de les materials.

Hem de destacar que l'apòstol fa servir el plural per parlar d'uns i d'altres, la qual cosa ens confirma el que ja havíem vist fins aquí, que el normal era que tant els «supervisors», ancians i pastors, com els «diaquens» fossin més d'un i portessin a terme la seva tasca col·legiadament.

Podríem concloure aquest punt afirmen que l'estructuració bàsica d'una església local organitzada estava formada per una assemblea en la que hi havien reconeguts supervisors i diaquens, els quals assumien la responsabilitat de tenir cura de les seves necessitats espirituals i materials.

Als altres llibres del Nou Testament

Ja hem considerat el desenvolupament històric de l'organització de les esglésies en la mesura que l'Evangelí s'anava estenen des de Jerusalem fins a Judea, Samaria i la resta del món. Ara considerarem algunes afirmacions i ensenyaments que trobem a la resta de les epístoles.

A Primera Timoteu (any 62)

Si a la carta als Filipencs hem vist que els supervisors i els diaquens eren les persones reconegudes en aquella església amb funcions específiques i bàsiques pel desenvolupament de la vida de l'església local, aquí se'ns donen les característiques que havien de tenir aquells que Déu havia col·locat amb aquesta funció dins del cos, per poder ser reconeguts i establerts com a tals.

El supervisor

En primer lloc volem considerar una expressió que diu l'apòstol, i que sovint es presenta per alguns per defensar que la tasca de supervisió pot ser cercada independentment del do o dons rebuts del Senyor. Aquesta és: «si algú aspira a la supervisió».

El mot «*aspirar*», en grec «*oregomai*», el trobem únicament tres vegades al Nou Testament. Dues d'aquestes vegades amb un sentit positiu (1Tm 3:1; He 11:16), traduït «*aspirar*» i «*anhelar*», i una en sentit negatiu (1Tm 6:10), traduït «*cobdiciar*». El primer que hem d'establir és que en aquest context no pot fer referència a una «*aspiració*» pecaminosa ni natural, i que ha de ser del tot espiritual; d'altra manera l'apòstol hauria de presentar-la com a il·legítima.

També ens cal destacar que tota «*aspiració*» que sigui espiritual, es conformarà al repartiment de dons, serveis i activitats que el

Déu Tri ha portat a terme (1Co 12:4-11). És l'Esperit qui dóna, qui «reparteix a cadacú individualment com ell vol»; i el creient espiritual «aspira» únicament a portar a terme la voluntat de Déu. De tot això concloem que aquí es parla d'aquell que «aspira» fer la voluntat de Déu en la seva vida, i vol arribar a exercir com cal la tasca que el Senyor li ha donat a portar a terme en l'Església-Cos, i poder ser reconegut pel germans i establert com a tal.

El nostre text també ens descriu el que és la supervisió amb un mot: «*obra*». El significat d'aquest mot inclou, a més d'obra, tasca i feina. Lamentablement, la supervisió és considerada, i desitjada (o millor «cobejada») per molts com un lloc de prestigi, d'autoritat, de poder, d'influència. Pau diu que és un treball, i com a tal demana dedicació, esforç, sacrifici, i submissió al Cap del Cos, que és Crist. És un desig de treballar pel Senyor en el lloc on ens ha col·locat, amb la formació bíblica-espiritual necessària i amb una dedicació total. El supervisor mai és el Cap, aquest sempre és Crist. Per això el supervisor, com a treballador de Déu, no ha d'oblidar que havent fet l'obra encomanada únicament pot dir: «Som servents inútils, hem fet el que havíem de fer» (Lc 17:7-10).

Aquí, juntament amb Titus 1:5-9, se'ns donen *les característiques* que ha de manifestar aquell que ha rebut de Déu aquest do per poder exercir-lo de manera reconeguda. Entre les característiques trobem aquelles que fan referència a la seva experiència cristiana (no un neòfit), a la seva formació bíblica (apte per ensenyar, retengui la paraula fidel que és d'acord amb la doctrina), a les seves capacitats per predicar, ensenyar i defensar la Paraula, al seu caràcter cristià, i a la seva manera de conduir-se. Aquell que desitja, d'acord amb l'Esperit Sant i al lloc que ell li ha donat en el Cos, la supervisió cal que es dediqui a l'estudi de la Paraula, a una vida de profunda pietat cristiana i a servir al Senyor en la vida de l'Església com a creient dedicat i responsable, per adquirir les característiques establertes per Déu per poder ser reconegut

pels germans i establert per aquest sant treball; ja que el nostre text diu que «calen», no que són recomanables.

El detall el podem trobar a 1Timoteo 3.1-8 i Titus 1:5-9.

Els diaquens

Encara que el diaconat és una funció diferent a la supervisió, hi han elements comuns; per això Pau, abans de donar les característiques que han de mostrar els diaquens, diu «semblantment». Crec que això inclou: a) l'aspiració: si algú aspira al diaconat, desitja una obra bona; b) la necessitat de mostrar certes característiques: cal; c) que les característiques tenen molt en comú, i que inclou formació bíblica (que guardi el misteri de la fe) i caràcter cristià.

Troblem una nota distintiva en aquesta secció que la fa diferent de la dedicada al supervisor, que s'introdueix a les dones. Alguns germans diuen que parla de les dones dels diaquens, encara que seria molt estrany que es parles de les dones del diaquens, i no es parles de les dones dels supervisors. Les condicions matrimonials i familiars són donades per igual (3:2, 4, 12): una sola muller, i governant bé la pròpia casa i els fills.

Em sembla que aquesta clàusula estableix clarament el diaconat femení, del qual tenim un exemple clar en Febe, que tenia aquesta funció reconeguda a l'Església de Cencrees. I que aquestes paraules són donades per indicar que és una àrea de ministeri oberta a les germanes que han estat dotades per l'Esperit Sant, a diferència de la supervisió, «obra» a la que no poden «aspirar» espiritualment, ja que la mateixa Paraula de Déu estableix que les funcions d'ensenyar i exercir autoritat, que corresponen a la supervisió, no els és permès a l'Església (1Tm 2:11-12; 1Co 11:3-16; 14:33-35), i cap creient guiat per l'Esperit Sant pot «aspirar» a res que estigui prohibit expressament per la Paraula de Déu.

El detall de les característiques el podem trobar a 1Timoteo 3:8-13.

La prova

Hem considerat com es van anar organitzant les esglésies en el període apostòlic, a mesura que el Senyor anava establint el seu ordre a través dels Apòstols; però ens faltava saber el procediment apostòlic per reconèixer aquests germans i establir-los com a tals en les esglésies locals. Això ens és donat en aquesta carta a Timoteu, ja que hem vist que calen un seguit de característiques per que aquell que «aspira» a la supervisió o al diaconat, pugui ser reconegut i establert com a tal. Trobem un procediment d'actuació que permet veure pràcticament aquestes característiques, i preserva a l'església local d'obriers falsos, dolents o no capacitats: la prova (1Tm 3:10).

La prova d'aquells que «aspiren» a la supervisió i al diaconat, i que sembla que tinguin les característiques bíbliques, és condició prèvia a tota decisió. Aquesta és la manera bíblica de fer les coses: «Pels seus fruits els coneixereu» (Mt 7:16-20); i un dels mals més grans a la vida de l'església és prescindir d'aquest procediment establert pels Apòstols, amb l'autoritat del Senyor. No es diu quant de temps ha de durar la prova, però ha de tenir un final; quan conclou el temps de prova s'ha de fer l'avaluació de la tasca, i si la conclusió és: «irrepreensible», aquesta persona pot passar a servir com a tal en el si de l'Església local, sense límit de temps. El procediment bíblic no té res a veure amb moltes pràctiques actuals de les Esglésies dites cristianes, que reproduïxen més bé patrons humans que bíblics.

Els ancians, i «l'assemblea d'ancians»

Si en el capítol 3 Pau parla de supervisors, als capítols 4 i 5 parla d'ancians. No és cap novetat, ja que a Fets 20, quant hem comentat la trobada de Pau amb els ancians d'Efes, hem vist que es feia servir per parlar d'ells indistintament els mots «ancià», «pastor» (parla de pasturar) i «supervisor» aplicats a les mateixes persones.

La peculiaritat aquí és l'expressió «assemblea d'ancians» (1 Tm 4:14). Això ens parla d'un grup d'ancians aplegats, reunits. No parla d'una «assemblea d'ancians i diaquens», únicament parla dels ancians. Això ens ha de portar a revisar certes maneres de fer que no trobem reflectides en lloc en la Paraula de Déu, i que trobem sovint en moltes congregacions d'autèntics creients. Sembla que el normal en les esglésies locals de l'època apostòlica, era que cada església tenia més d'un ancià-supervisor-pastor, i que aquests treballaven junts formant part d'una «assemblea d'ancians», i servint a una assemblea local.

Aquests «ancians» que formen part de l'assemblea d'ancians, no són els «ancians» dels que es parla a 5:1-2, i que s'associen amb les «ancianes». En aquests dos versicles últims es fa referència a com havia de tractar Timoteu als germans i germanes d'edat a l'església; així com als joves i les joves. El mot és el mateix, però el context presenta dues menes d'ancians en l'església: els que ho són per l'edat, la gent gran, i el que ho són per tasca espiritual, els pastors. Encara que es pot donar el cas, i és de esperar, amb el temps, que tot germà amb el do d'ancià esdevingui un «ancià» en l'edat.

Funcions dels ancians

Sembla que és una funció general de tots els ancians «dirigir» la vida de l'església local. El mot «dirigir» vol dir «posar o situar davant», i parla de dirigir, presidir, estar per sobre, ser un protector o guardià. Tots els ancians tenen com a ocupació bàsica estar davant dels germans marcant la direcció espiritual de l'assemblea, alhora que protegir-la de tot perill. De les 8 vegades que el mot grec apareix en el Nou Testament sis parla d'aquells que tenen aquesta tasca especial del Senyor (Rm 12:8; 1Ts 5:12; 1Tm 3:4, 5, 12; 5:17), i dos fa referència a tots els creient dient: «Els que han cregut a Déu procurin sobresortir en les bones obres», i «que aprenguin els nostres a sobresortir en les bones obres» (Tit 3:8, 14). Cal destacar que a 1 Timoteu 3 és el mot que es fa servir per

parlar de «governar la seva pròpia casa», en relació als supervisors i als diaquens-germans. Titus els presenta com a «administradors de Déu» (Lc 12:42; 16:1, 3, 8; Rm 16:23; 1Co 4:1, 2; Gà 4:2; Tit 1:7; 1P 4:10).

Sembla que alguns d'aquests ancians es dedicaven d'una manera més esforçada a la tasca de la Paraula: la predicació, i l'ensenyament de la Paraula. Tots ells havien de ser aptes per a ensenyar, retenidores de la sana doctrina i exhortadors i redargüidors; però alguns s'hi dedicaven d'una manera especial a aquesta tasca (pot ser una referència a l'expressió paulina «pastors i mestres», Ef 4:11), i si tenim en compte això millora la nostra comprensió del que es diu a Fets 13:1.

El sosteniment dels ancians

El text de 1Timoteu 5:18 fa referència a una declaració de la Llei (Dt 25:4), i una altra del Senyor Jesús (Lc 10:7). La del llibre de Deuteronomi indica que un animal que treballa un camp és digne de prendre d'ell el que es necessari per al seu manteniment. La expressió del Senyor indica que tota feina mereix el seu pagament. Cal reconèixer el treball dels ancians, especialment d'aquells que no solament fan la seva tasca, sinó que la fan bé; i cal reconèixer el treball esforçat dels ancians que es dediquen especialment a la predicació i l'ensenyament de la Paraula. Són mereixedors, entre altres coses, de l'ajut material dels seus germans, i no com una almoina sinó com la compensació digna del seu treball. Encara que hem de destacar que no trobem en cap lloc del Nou Testament ni ancians ni cap altre obrer del Senyor establint una relació «contractual» amb una església local per portar a terme la seva tasca. És una altra innovació incorporada del món que ens envolta, i que no té cap antecedent en cap servei espiritual, ja que inclòs els levites -en la dispensació de la Llei- que servien en el temple no tenien una relació «contractual» ni amb el Temple, ni amb el rei ni amb el poble per portar a terme

el seu servei: l'obediència del poble a Déu assegurava la provisió material dels levites.

Acusacions als ancians

Havia la possibilitat que algú acusés a un ancià davant Timoteu, com a evangelista. El terme fa referència a un fet que cal ser jutjat. Pau diu a Timoteu que no rebí ni accepti cap acusació contra un ancià que vingui únicament d'una persona; ja la Llei establí que per boca de dos o tres testimonis s'havia de resoldre tota qüestió, i Jesús i Pau van mantenir el mateix principi (Dt 19:15; Mt 18:16; 2Co 13:1). Això ens indica que, si sempre cal tenir cura davant de qualsevol acusació, cal tenir una cura especial quan aquesta s'adreça a un ancià. D'això també ens cal prendre nota.

Però per un altre costat se'ns diu que si es dona el cas que dos o tres germans acusen un ancià, cal rebre l'acusació per veure si es certa o falsa, i això en el si de l'església local, com veiem que Pau ho indica a 2Corintis 13:1. Si es confirma que aquest ancià persisteix en pecat, això és el que vol dir el mot segons Robertson, cal posar-lo en evidència públicament, no sigui que uns altres segueix la seva conducta pecaminosa. Tots pequem, però no es pot permetre que visquem en pecat, i si això ho fa un ancià cal ajudar-lo i ajudar la congregació per mitjà del «redargüiment», per mitjà de la disciplina eclesiàstica.

Cal tenir molta cura en les acusacions contra els ancians, però cal recordar que tots hem de donar comptes dels nostres actes, que els ancians no estan per sobre d'això, i que la disciplina eclesiàstica té propòsits salutífers de part del Cap per a tots els membres del Cos.

La manera de reconèixer públicament els ancians i altres obrers

La lectura del Nou Testament ens ensenya que la manera que al temps apostòlic s'establien públicament els ancians, i un altres obrers, era per la imposició de les mans. No era un acte màgic

ni sacramentalista, era un acte de comunió i reconeixement comunitari.

Timoteu havia rebut instruccions en relació als supervisors i als diaquens per transmetre-les als germans, i així en cada església fossin posat a prova aquells que «aspiraven» a la supervisió o al diaconat espiritualment, tenien una sòlida formació bíblica i una experiència cristiana madura. Calia, un cop fossin avaluats com a «irreprensible», que l'assemblea d'ancians, a la que a vegades eren incorporats evangelistes que havien treballat allí, o l'evangelista si no hi havien anteriorment ancians, imposessin les mans sobre el candidat com a reconeixement públic per part de l'assemblea de l'església de posseir el do i complir les condicions establertes en la Paraula per al seu reconeixement i establiment públic, i com a senyal de comunió. Calia no allargar del més del necessari el procés, però no s'havia de portar a terme abans d'hora, era important no anar massa de pressa (1Tm 4:14; 5:22).

A Titus (1:5-9) -any 62-

Ja hem parlat del que Pau diu a Titus en relació a les característiques que havien de tenir aquells que volien ser reconeguts com a ancians. Un cop més veiem, comparant el que diu Pau a Timoteu i a Titus, que parla de la mateixa tasca, encara que en un lloc diu supervisors i en un altre ancians.

Es recomanable l'estudi atent de les característiques presentades en relació als supervisors/ancians i als diaquens, tant per part d'aquell que entén que és el ministeri al qual el Senyor l'ha cridat, com per tot creient, que ha de discernir aquesta realitat en la vida dels que són posat a prova.

El que volem destacar d'aquesta epístola són les paraules: *«Et vaig deixar a Creta per aquest motiu, perquè posessis en ordre les coses que manquen i establissis ancians en cada ciutat, tal com et vaig manar»* (Tit 1:5).

Pel que sembla, les esglésies en la illa de Creta encara no tenien ancians establerts. D'acord el que hem vist fins ara, per establir ancians calia primer que el Senyor despertés el do en els germans que el tenien, que maduressin en la seva vida cristiana, obtinguessin una sòlida formació bíblica-doctrinal i fossin posat a prova. Sembla que això ja estava fet, i que ara calia que Titus visites les esglésies que estaven sota el seu ministeri i responsabilitat per veure de «establir» ancians, després de considerar amb l'església local la idoneïtat dels candidats a prova, i mitjançant la imposició de les mans.

Això ho tenia que fer a cada ciutat i a cada poble on hi havia un grup de creient, ja que cada església local havia de tenir els seus propis ancians. No trobem cap altra organització per sobre de les esglésies locals: hi havien relació de comunió i ajuda mútua, però no hi havia cap estructura organitzativa.

A Primera de Pere (5:1-4) -any 64-

En el nostre estudi cronològic, arribem a les paraules de Pere a la seva primera Epístola. El seu és un testimoni important, ja que ell va viure l'inici i el desenvolupament de l'Església. Ell formava part dels Dotze, i va viure l'aparició dels Set, dels Ancians i dels Evangelistes a Jerusalem.

En aquell moment Déu ja havia revelat l'organització que havien de tenir les esglésies locals; tot el que hem considerat abans era conegut i practicat a les esglésies.

Pere envia una carta als germans de les diferents províncies de l'Àsia Menor, però a germans que estaven aplegats formant esglésies locals. Com podem afirmar-ho? Doncs d'una manera molt senzilla, pel fet que al capítol 5 parla dels «ancians» que hi havia entre ells, i, com veurem, la referència és als germans que portaven a terme aquest ministeri dins de cada església local.

Al començament de la carta Pere s'ha presentat com a Apòstol,

com un dels Dotze. Ara, que vol donar instruccions particulars als ancians d'aquelles esglésies d'Àsia Menor, es presenta com un «ancià» parlant a uns altres «ancians». Aquesta afirmació confirmaria el que hem dit abans en relació a que Pere segurament formava part dels «ancians» de l'església a Jerusalem.

Pere, l'ancià, té una exhortació pels seus companys en el sant ministeri, que ell mateix ha rebut del Senyor, i que han de tenir sempre present. És aquesta: «...Pastureu el ramat de Déu que hi ha entre vosaltres, supervisant, no per força, sinó de bon grat, no per un guany vil, sinó amb entusiasme; no pas com qui senyoreja damunt les heretats, sinó essent exemples del ramat. I quan es manifestarà el Pastor suprem rebreu la cora immarcescible de la glòria».

En primer lloc pararem atenció en *els noms que reben aquests homes*. El primer nom és «ancià», el segon és «pastor», ja que es parla de pasturar i de ramat, i el tercer és «supervisor», ja que parla de supervisar. Torna a repetir-se allò que Pau va fer quan es va adreçar als ancians d'Efes, a la ciutat de Milet; Pere diu als «ancians» que pasturin el ramat de Déu, o sigui, que facin de pastors del ramat que pertany al Senyor, i del qual Crist és el «Pastor suprem». Però també els diu que, a més fer de pastors, han de supervisar. Tres funcions complementaries aplicades a unes mateixes persones, tres noms diferents que descriuen l'activitat de les mateixes persones dins de l'església local.

A més de confirmar que ancià, pastor i supervisor, són diferents mots per definir un mateix ministeri; hem de veure quines precisions fa en relació a aquest servei.

Es diu que són pastors, però a la vegada que tenen cura d'un ramat que no és propi, és *el ramat de Déu*. Recordem que els «pastors» cristians formen part del ramat, i que únicament per un miracle diví poden esdevenir *ovelles-pastors*. La seva funció pastoral és subordinada, i la seva subordinació és al «Pastor suprem». Com a tals no poden actuar com a senyors, ja que

l'heretat no és d'ells, i han de tenir cura de ser més bé exemples que les ovelles puguin imitar. El ramat sobre el qual han de tenir cura directa és aquell que està entre ells, o sigui, l'església local.

El diu que han d'actuar com a supervisors. Han d'estar per sobre vigilant els perills, veient les necessitats, per poder defensar-los i proveir per les seves necessitats espirituals.

Tota la seva actuació té com a nota distintiva un mot: servei; i no «autoritat», que és la que sembla preocupar a molts que afirmen estar cridats per Déu per aquest honorós ministeri. Cal fer la tasca de bon grat, no com una obligació, donat que és un privilegi poder servir al Senyor servint els altres. Cal fer-la amb entusiasme, no pel guany que podem obtenir; ja que, encara que és cert que l'obrer és digne del seu jornal, l'obrer cristià no treballa pel «jornal» material. Cal fer-la preocupat per ser un bon exemple, no preocupat per ser senyor; les ovelles-pastors no poden pretendre usurpar el lloc del Senyor, ni fer res que porti a les ovelles a col·locar-se sota el seu ensenyament; cal portar les ovelles a l'obediència a Crist-Pastor, i les ovelles-pastors han d'indicar el camí als germans amb el seu exemple.

Aquest és el testimoni que dona Pere, sota inspiració de l'Esperit Sant. És el testimoni d'aquell que formava part dels Dotze, i que també era ancià, segurament a Jerusalem. És un testimoni de servei al Senyor, i als germans per amor al Senyor. És un testimoni d'humilitat, d'aquell que ha après de l'Anyell de Déu que treu el pecat del món.

A Segona de Timoteu (any 64)

Destacarem únicament dues coses d'aquesta epístola. La primera són les paraules: «... que abrandis el do de Déu que hi ha en tu per *la imposició de les meves mans*» (2Tm 1:6b). A la primera carta Pau ha dit que Timoteu va rebre la imposició de mans de "l'assemblea d'ancians», i aquí ens diu que ell hi era

entre ells. Això confirma el que hem dit abans, que la imposició de mans la portaven a terme l'assemblea local d'ancians, amb la participació d'evangelistes-missioners vinculats amb aquella obra local.

La segona cosa és que Pau diu quin era el ministeri de Timoteu: «...fes obra d'evangelista» (2Tm 4:5b). Això vol dir que Timoteu va rebre la imposició de mans perquè va ser reconegut com a «evangelista-missioner». Pel que hem vist fins ara els ministeris que eren reconeguts amb la imposició de mans eren els de diaca, ancià i evangelista-missioner. I que els que tenien la responsabilitat d'imposar les mans era l'assemblea d'ancians, encara que podien participar evangelistes vinculats amb aquella església local.

A Hebreus (any 64/67)

Les referències bíbliques que hem de considerar d'aquesta epístola es troben al capítol 13. Allí trobem un mot que la versió castellana de Reina-Valera 1909 tradueix com a «pastors», però que la nostra versió catalana tradueix com «els qui us dirigeixen». És el mot que hem comentat a Fets 15:22, i que és diferent d'aquell que es fa servir normalment per parlar dels «pastors». El mot grec per a «pastor» es «poimen», i únicament apareix un cop a l'epístola als Hebreus, a 13:20, i aplicat al Senyor Jesús.

Considerem que diu Pau en aquest capítol en relació a aquells que «dirigeixen» els germans.

En relació a les seves *funcions*:

- a) vincula la direcció dels germans amb la predicació de la Paraula de Déu (13:7). La direcció la trobem sempre en la Paraula de Déu, i aquests germans dirigien el «ramat de Déu» en els camins de la Paraula de Déu, no d'acord les seves opinions, gustos o consideracions.
- b) vincula la direcció dels germans amb l'acció de vetllar per llurs ànimes (13:17). La seva direcció requereix obediència i

submissió per part dels germans, ja que d'aquesta manera la cura que ells ha de tenir del «ramat de Déu» la podem fer amb goig, i no gemegant. Ells tenen cura de com fan les coses, i les fan encara que les circumstàncies siguin difícils o contraries. Ells fan les coses amb responsabilitat, com aquells que han de donar comptes, i cerquen rebre l'aprovació del Senyor al seu treball. Ells han de donar comptes, en primer lloc, al Senyor i Pastor, Jesús, però també als germans.

c) són distingits de la resta del germans, encara que s'els associa amb els altres (13:24).

En relació a com els germans *els han de tenir*:

a) recordar-los, no oblidar-los; considerant els resultats de la seva actuació, no ignorant els resultats del seu treball i sacrifici; i imitant la seva fe, el seu exemple cristià (13:7).

b) obeir-los i sotmetres a ells, per fer més fàcil la seva tasca espiritual; això obliga a deixar de costat qualsevol actitud d'oposició, encara que no vol dir que se'ls ha de deixar fer el que vulguin i sense donar comptes dels seus actes (13:17).

c) distingir-los d'una manera respectuosa i afectuosa (13:24).

A 3Joan (any 90)

La última secció de les Escriptures que hem de considerar es troba a la tercera Epístola de Joan; l'epístola més tardana, cronològicament, del Nou Testament, i que ens planteja una situació molt trista en una església local.

Cridà l'atenció com es presenta Joan a Gaius, el receptor d'aquesta carta. No es presenta com Apòstol, encara que ho era; es presenta com «ancià». Això semblaria confirmar que Joan, com Pere, era «ancià» de l'Església de Jerusalem (Gà 2:9 i 1P 5:1). El fet de fer servir el títol «ancià» en la presentació a Gaius,

semblaria indicar, com hem vist a 1Pere 5, que ell també vol parlar d'ancià a ancià.

Gaius i Diotrefes eren membres de la mateixa església, i pot ser membres de la mateixa «assemblea d'ancians». La diferència entre l'un i l'altre, és que Diotrefes volia ser el primer, per sobre dels altres i inclòs del Senyor, i a més aplicava disciplina injustament i unilateralment. Podria ser que els tres ancians allí fossin Diotrefes, Gaius i Demetri, però Diotrefes, volent-se situar per sobre dels altres, podria haver-los «expulsat de l'església», o estar intentant-lo. La situació en aquesta església era de divisió com a conseqüència de la manera carnal i antibíblica en que Diotrefes exercia el pasturat, i Joan estava disposat a venir per ajudar a aclarir les coses, segurament a petició de Gaius i Demetri.

L'església com un tot ocupa un lloc central en aquesta curta epístola:

- a) «davant ella»: els germans que havien estat a l'església de Caius, i que ara eren amb Joan, havien donat testimoni en la seva església de l'amor evidenciat per Gaius als germans i als estrangers, en oposició a la manera carnal i despòtica d'actuar de Diotrefes.
- b) «vaig escriure a l'església»: sembla que Diotrefes havia usurpat el lloc de l'assemblea de l'església, que era on s'havien de tractar el que el Apòstol Joan volia dir als germans, i ignorat l'autoritat que Joan com membre del Dotze hi tenia.
- c) «els expulsa de l'església»: en la seva usurpació de les funcions de l'assemblea de l'església es permetia actuar pel seu propi conta, sense cerca la unanimitat de l'Església local .

La carta denuncia l'actitud de Diotrefes de voler ocupar un lloc de primacia, d'actuar amb independència de l'assemblea d'ancians i de l'assemblea de l'Església, i d'actuar en contra de l'ensenyament apostòlic: en conclusió, en independència del Senyor i de la seva Paraula, la qual cosa es pecat.

Recopilació i conclusió

De tot el que hem estat considerant en les pàgines anteriors, volem destacar quatre aspectes com a recopilació i conclusió final d'aquest estudi.

La centralitat és l'església, com la reunió dels creients en un lloc.

El primer aspecte que volem destacar és que la forma d'organització dels creients, segons trobem en les pàgines del Nou Testament, es dur a terme en assemblees locals. Aquells que rebien el missatge de l'Evangelí, que experimentaven els beneficis de la gràcia de Déu en el Crist, manifestaven la seva fe en el Senyor Jesús a través del bateig públic per immersió en aigua, i venien a formar part d'allò que anomenem "Església local". L'Església local era la reunió dels creients que vivien en un lloc geogràfic determinat, i que, sota el govern del Crist, volien fer visible la realitat invisible de l'Església Una.

En el primer temps del cristianisme, com el trobem presentat al Nou Testament, l'expressió local de l'Església de Crist ocupava un lloc central en la vida dels renascuts. Vida cristiana i vida eclesial eren dues realitats que estaven molt íntimament lligades, al punt que molt d'allò que es diu del creixement cristià es presenta com a part de la vida d'església.

Crist era el seu centre de reunió (Mt 18:20), i amb l'ajut de l'Esperit Sant preservaren en l'ensenyament apostòlic, en la comunió fraternal, en el partiment del pa el primer dia de la setmana i en les pregàries (Fts 2:42); i això sense oblidar la proclamació de l'Evangelí als incrèduls (Fts 4:29).

No trobem estructures eclesiàstiques per sobre de les

esglésies locals, encara que tenien coneixement unes d'altres, i es relacionaven i ajudaven, conscients que tots formen part d'un mateix cos: el Cos de Crist. Tenien un mateix Déu i Pare, un mateix Salvador, un mateix Esperit que els guiava, i una mateixa doctrina i pràctiques eclesiàstiques.

Tampoc trobem creients que no formessin part d'una assemblea local, ja que la vida cristiana necessita de la comunió dels sants per un correcte i ple desenvolupament.

“Perquè on hi ha dos o tres reunits en el meu nom, jo sóc allí enmig d'ells” (Mt 18:20).

Uns ministeris temporals, preservats en el text del Nou Testament

La figura de l'edifici, com es presentada en Efesis 2: 19 a 22, ens podria il·lustrar aquest punt. L'edifici parla de dues realitats complementaries: el fonament i l'edificació. El fonament és el que primer es fa en una construcció, i és per sempre; després, i sobre ell, s'aixeca l'edifici.

L'Església, com a “edifici”, té un únic fonament, que com a tot “edifici” ha estat posat un cop i per sempre, i com a primera cosa. Els Apòstols i el Profetes, tenint com a pedra angular al Senyor Jesús, és el fonament que Déu ha posat, sobre el que bastir l'edificació de la seva Església.

L'Església de Crist és un edifici ben fet, que té un fonament perfecte i ferm, i no necessita cap “refundació”. Els fonaments són una obra divina, i com a tota obra divina no té cap defecte; és més, el mateix Crist és part bàsica d'ell. Per això dir que encara calen nous Apòstols i Profetes, és dir que calen nous fonaments, i que cal enderrocar l'Església.

En l'aspecte local, el que ens cal als redimits, que som membres de l'edifici de l'Església, és establir el mateix fonament a nivell local; ja que una església local no és una altra cosa que l'expressió

geogràfica i temporal de l'Església Una. Això vol dir aplegar-se per ser edificats pel Senyor sobre el fonament de Crist i la seva Paraula, on has quedat preservats els Apòstols i els Profetes.

Això estableix com a base de govern per a l'església local la Paraula del Senyor, les Sagrades Escriptures: on es troba actualment la voluntat de Déu a través dels Apòstols i els Profetes.

Un ministeri intereclesial (no jeràrquic): Evangelistes/missioners

Cal recordar que el mot “ministeri” vol dir “servei”; i que quan parlem d'un ministeri intereclesial, estem fent referència a un servei que és fa més enllà de l'església local, i a favor de més d'una església. Els Evangelistes són aquells germans que porten la iniciativa en l'extensió de l'Evangelí i en l'establiment de noves esglésies locals; en l'edificació dels renascuts i en la preparació dels obrers que han de prendre responsabilitats espirituals entre els germans i a favors d'ells.

També, quan cal són cridats a ajudar per corregir certes deficiències en les esglésies locals, així com la visitació d'aquelles esglésies establertes sota el seu ministeri, per ajudar en allò que sigui necessari, especialment en l'ensenyament de la Paraula. Fan una funció de servei a les esglésies, no una de govern extern sobre les esglésies locals.

El mot amb el que són reconeguts aquests germans al Nou Testament és “Evangelista”, encara que actualment sovint són anomenats Missioners.

Un ministeri local: direcció, ancians-supervisors-pastors (homes); servei material, diaquens (homes i dones)

A cada Església, a nivell local, hi ha dos ministeris bàsics per al seu funcionament: la direcció espiritual és presentada a càrrec dels ancians, supervisors o pastors, i la cura de les necessitats materials es presentada a càrrec dels diaquens i diaconesses.

Aquells que tenen cura de la direcció espiritual de cada Església local, sota l'autoritat del Senyor i de la Paraula, s'anomenen ancians, supervisors o pastors, pastor-mestres és l'expressió que es fa servir a Efesis 4:11. Són homes creients, no dones, que l'Esperit Sant ha col·locat en aquest lloc dins de l'Església-Cos segons la seva sabia i perfecta voluntat (1Co 12:4-11), i que els germans han reconegut públicament per l'imposició de mans. La seva autoritat està en l'establiment de l'autoritat de la Paraula de Déu. No tenen la pretensió de substituir el Crist o l'Esperit Sant en el govern i guia de l'Església, sinó col·laborar per establir-la.

Són presentats formant par d'una Assemblea d'Ancians, fet que sembla indicar que el normal era tenir més d'un germà com a tal en cada Església local.

L'atenció de les necessitats materials de cada Església local era a càrrec dels diaquens i diaconesses, bàsicament tenien cura de les necessitats materials dels germans, i d'una manera especial dels òrfens i de les viudes, però sense oblidar les d'aquells que estan treballant en l'obra del Senyor a temps complert. Actualment una altra cosa de la que cal tenir cura són els llocs de reunió.

Tant els ancians-supervisors-pastors, com el diaquens i diaconesses havien de ser provats abans de ser reconegut per l'assemblea per la imposició de mans.

Les seves tasques no tenien limitació temporal, la impossibilitat física o la disciplina eclesiàstica eren les úniques causes que podien impedir el seu ministeri.

Últimes paraules

Aquestes pàgines han estat una aproximació històrico-doctrinal al tema a la llum del Nou Testament; i aquesta aproximació ha de ser considerada com a introductòria. L'autor està obert a qualsevol comentari o consulta.

Han estat publicades amb un desig de compartir allò que ha estat de profit espiritual, sota el reconeixement que tot escrit humà és imperfecte, però que la Santa Paraula de Deu no ho és pas, i aquesta vol fer-nos conèixer la voluntat del Senyor per a l'organització de tot grup de renascut que vulguin manifestar la realitat de l'Església Una, de la que cada creient forma part des del mateix moment que rep la gràcia de la salvació per la fe en la persona i l'obra del Senyor Jesu-Crist.

Taula continguts

Introducció	5
En el seu moment inicial	7
L'etapa a Jerusalem, abans de l'expansió	11
Més enllà de Jerusalem, l'expansió	19
L'Assemblea de Jerusalem (Fts 15)	25
En el «camp missioner»	31
Als altres llibres del Nou Testament	39
Recopilació i conclusió	53

